

UZUN VADELİ (STRATEJİK) PLANLAMA RAPORU

Orman Genel Müdürlüğümüzün 24.06.2009 tarih ve 323 sayılı emriyle, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünde Uzun Vadeli planlama Çalışmalarını yürütmek üzere komisyon kurulmuş ve bu tarihten itibaren komisyon çalışmalarına başlamıştır. Bölge Müdür Yardımcısı Sönmez AĞCA Başkanlığından oluşan komisyon, yaptığı toplantıyla çalışmalarla ilgili görev bölümü ve programı hazırlamıştır. Görev bölümünde, Komisyonda yer alan Başkan ve Üyelerin uzmanlık alanları ile ilgili detaylı görev dağılımı yapılmıştır. Şube ve İşletme müdürlüklerinin sorumlu teknik personel temsilcilikleri belirlenmiş, daha sonra çalışma takvimi oluşturulmuş ve onay için Orman Genel Müdürlüğüne sunulmuştur.

Orman Genel Müdürlüğünce 15.07.2009 tarih ve 316 sayılı emriyle, yapılan görev dağılımı ve çalışma takvimi uygun görülmüş olup uygulanmak üzere Bölge Müdürlüğümüze emirlenmiştir.

Uzun Vadeli Planlama Komisyonu çalışmalara ivedilikle başlamış olup, ilk önce iç ve dış paydaşların ön değerlendirmelerini almak üzere anket çalışması yapmıştır. Hazırlanan anket tüm iç ve dış birimlere gönderilmiş olup, geri dönüşümleri sağlanarak anketler teker teker değerlendirilmiştir. Anket değerlendirmelerinden çıkan sonuç, ormanların korunması, orman halk ilişkilerinin sağlıklı bir dengede götürülmesi olup, doğa koruma ve hidrolojik fonksiyonlu orman alanlarının daha fazla ayrılması ve önem verilmesi ön plana çıkmıştır.

Komisyon, iç paydaş olan İşletme Müdürlüklerine giderek toplantılar yapmış, yasal mevzuat, teknik, bilimsel ve mevcut durum dikkate alınarak tüm alanlar üzerinde havza bazında uzun vade için ana ve genel fonksiyonlar belirlenmiştir. Aynı havzada kalan şefliklerin alanları beraber değerlendirilerek ana ve genel fonksiyonları uzun vade için ortaya konmuştur. İşletme Şefliklerinin alanları bu şekilde taranmış olup, özellikle de şefliğin sorunları, önerileri raporlanmıştır. Bu şekilde tüm Bölge Müdürlüğü ormanları taranarak taslak genel fonksiyon haritası hazırlanmıştır. Ayrıca bu çalışma içerisinde taktik planlama çalışmalarına yönelik işletme amaçları da belirlenmiştir.

İç paydaşlarla yapılan bu çalışmadan sonra dış paydaşlarla çalıştaylar düzenlenmiştir. İlk çalıştay, Kamu kurum ve kuruluşları ile Üniversiteler davet edilmiş olup, bu çalıştay 19/11/2009 tarihinde ikinci çalıştay ise, 20/11/2009 tarihinde Sivil Toplum Örgütleri ve Ormanla ilişkisi olan özel kuruluşlar davet edilmiştir. Çalıştaylarda, yapılan çalışmalar sunum halinde gösterilmiş, katılımcıların sorunları dinlenmiş öneri ve talepleri raporlanmıştır. Özellikle ön plana çıkan öneri ve talepler ise, Doğal kaynakların korunmasında gerekli hassasiyet önceliği üzerinde durulması, kısıtlı (Havzalar, Doğal sit alanları, Milli parklar, Tabiat parkları v.s.) alanlarla ilgili mevzuatlara uyulması, sosyal ormancılık dengesinde gerekli hassasiyet gösterilmesi, yetişme ortamı haritalarının yapılarak amenajman planlarına eklenmesi, yerleşim yerleri ile orman alanları arasında tampon bölge oluşturulması özellikle ormana olan baskıyı azaltmak için rekreasyon fonksiyonunun ön plana çıkarılarak bu yönde planlama çalışmalarının yapılması, Kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, kurumlar arasında eşgüdüm sağlanarak ortak çalışmaların beraber yürütülmesi, stratejik maden rezerv alanlarının dikkate alınarak taktik planların yapılması v.b. gibi maddeler öne çıkmıştır.

Çalıştaylardan sonra, orman ile direkt ilişkili kurumlar tespit edilmiş ve kurumların merkezinde bizzat Bölge Müdürümüz başkanlığında gidilerek toplantılar yapılmıştır. Kurumlar daha önceden resmi yazı ile bilgilendirilmiş ve toplantı esnasında sunumlar yapılarak çalışmalar hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Her kurumda yapılan toplantıda alınan kararlar, katılımcı listeleri tutanak haline getirilmiş, hem uygulamayı hem de planlamayı etkileyecek ve yön verecek kararlar alınmıştır.

Kurum toplantıları tamamlandıktan sonra, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesine gidilerek Öğretim Üyeleri ile toplantı yapılmış yapılan çalışma detaylı bir şekilde sunum halinde gösterilmiştir. Yine bu toplantıda alınan kararlar tutanak haline getirilmiş ve katılımcı listesi imzalanmıştır. Bu arada tüm teknolojik imkanlar değerlendirilmiş, web sayfasında link oluşturularak halkın düşünce ve görüşleri alınmış, reklam panolarına bilgilendirme afişleri asılmıştır. Ayrıca çeşitli çalıştay, toplantı, seminerlerde çalışmalar hakkında Bölge Müdürümüz İsmail ÜZMEZ tarafından sunum yapılmıştır.

Tüm yapılan bu çalışmalar hakkında sunum hazırlanarak, Orman Genel Müdürlüğümüzde, Sayın Orman Genel Müdürümüze ve Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanımıza sunum yapılarak detaylı bilgi verilmiştir.

Son olarak, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyelerinden eğitim alınması ve çalışmaların değerlendirileceği bir eğitim semineri düzenlenmesi kararına varılmış olup, 2011 yılı içinde eğitim alınacak konular belirlenerek program haline getirilmiş, büro ve araziden oluşan eğitim semineri 2011 yılı içinde gerçekleştirilmiştir. Bu zamana kadar yapılan çalışmalar ile eğitim ve değerlendirme semineri sonucu, idare sürelerinin sonuna gelen üretim fonksiyonlu ibrelili plantasyon sahalarında biran önce tensil çalışmalarının başlatılması, eğimli alanların tabii tensil, eğimi düşük alanların ise makineli çalışmaya elverişli alanlarla sun'li tensil çalışmaları yapılmasının uygun olacağı, diğer fonksiyonlu ibrelili plantasyonlarda amaca göre idare süresinin belirlenerek çalışmaların yürütülmesi, İstanbul iklimine uyum gösteremeyen özellikle ibrelili türlerin yerine amaca göre (fıstıkçanı v.b.. gibi)belirlenecek türlerle değiştirilmesi, baskı altında ve yangına hassas yerleşim kenarındaki orman alanlarında tampon bölgelerin oluşturulması bu alanlara yangına dayanıklı türlerin dikilerek karışık ya da saf yapraklı orman alanlarının oluşturulması, sağlıklı karışık meşcerelerin korunması, karışık meşcerelerde sağlıklı ağaç türü aleyhinde uygulama yapılması, halen hidrolojik amaçlı kullanılan havzaların aynı fonksiyon doğrultusunda çalışmaların sürdürülmesi, DSİ, İSKİ gibi konuyla ilgili kurumlarda yapılan toplantıda planladıkları çalışmaları ve bunların sayısal verileri doğrultusunda gelecekte hidrolojik amaçlı kullanılacak havzaların uzun vadeli planlama ilkeleri doğrultusunda hidrolojik genel fonksiyon doğrultusunda planlanması, taktik planlar yapılırken ana amacın hidrolojik amaç olması ve diğer ormancılık faaliyetleri yürütülürken bu planlama ilkelerinin dikkate alınması gerekmektedir. Karayollarının halihazırda kullanımda olan yolları ve ileri ki yıllarda yapılmak üzere planlanan yollar alınarak, sayısal ortama aktarılmış olup, uzun vadeli planlamada bu alanların kenarındaki ormanların toplum sağlığı ve estetik genel fonksiyonu ile planlanması uygun olacağı, sayısal veritabanında bu hedef doğrultusunda fonksiyonlandırıldığı ancak bazı özel nedenlerden dolayı bu alanlardaki bazı kısımların estetik ve toplum sağlığı fonksiyonu 1. Yan amaç olarak değerlendirilmiştir. Taktik planlar yapılırken planıcı ve uygulayıcı tarafından bu alanlarda nihai kararın verilmesi daha uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

İstanbul ilinde nüfus yoğunluğunun hat safhada olması, insanların şehir içinde beton bloklarla çevrili yaşam alanlarına sıkışmış olup öncelikli taleplerinin rekreasyon ihtiyacının karşılanması olarak görülmektedir. Bu sebeple, Rekreasyon planlamalarının yapılarak piknik ağırlıklı orman içi dinlenme alanları planlı bir şekilde tescil edilerek, Ekoturizm ve Rekreasyon genel fonksiyonu içinde yer alması gerekmektedir. Özellikle bu gibi alanların şehre yakın yani ulaşım sorununun düşük olduğu, geniş yapraklı ve karışık türlerin ağırlıklı olduğu, eğimin rekreasyon amaçlı kullanıma uygun olduğu ve görselliğin diğer alanlara göre daha fazla öne çıktığı alanlar olarak belirlenmesi temelde uzun vadeli planlama prensibidir. Özet olarak, yukarıda bahse konu rekreasyon talebi nedeniyle, Ekoturizm ve Rekreasyon genel fonksiyonlu alanların dışındaki sahalarda, Rekreasyon kriterlerine uygun alanlar için 1. Yan amaç olarak ekoturizm ve rekreasyon genel fonksiyonu verilmesi uzun vadede planlama temel amacı olarak değerlendirilmelidir.

Özellikle İstanbul ilinin özel şartları nedeniyle kurum kuruluş ve toplumun ormanlar üzerindeki aşırı baskısı ve yönetsel sıkıntıların daha kolay bertaraf edilebilmesi, bu süreçte ormanların sürdürülebilirliğinin sağlanması için ormanların fonksiyonlandırılmasının üretim amacından çok diğer fonksiyonlar ile planlanması zorunluluk arz etmektedir. Diğer fonksiyonlarla ormanların sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan silvikültürel müdahalelerin yapılmasına engel teşkil etmemelidir.

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünde, Baltalık İşletme şeklinden 2006 yılından itibaren tamamen vazgeçilmesi ve tüm alanlarda koru ve koruya tahvil işletme şeklinin uygulanması ile özellikle ormandan geçimini sağlayan vatandaşlarımızın mağdur edilmemesi ve ormanlarda gizli hazine olarak yıllardır ön plana çıkmayan odun dışı ürünlerin değerlendirilerek sosyal ormancılık anlayışımızı kuvvetlendirmek hem de bu odun dışı orman ürünlerinin halkımızın kullanımına sunulması uzun vadeli planlamanın ana amaçlarından biridir. Bu nedenle taktik planlar yapılırken odun dışı orman ürünleri defne, çam fıstığı, kestane, ayı mantarı, yabani meyveler v.b... var olan türler başta olmak üzere envanter çalışması sonucu ortaya çıkarılarak, bu türlerin Odun Dışı orman Ürünleri planları da tanzim edilip taktik planların ekinde yer alması sağlanmalıdır.

İstanbul Bölge Müdürlüğü ormanlarında yer alan rezerv (maden, yaban hayatı v.b..) alanlarının taktik ve diğer planlama çalışmaları yapılırken öncelikleri göz önünde bulundurularak bu alanlarla ilgili işletme amaçları belirlenmelidir.

Uzun Vadeli Planlama çalışmasında, yapılan tüm çalışmalar raporlanmış olup aynı zamanda Coğrafi Bilgi Sistemi Programı ile sayısal ortama aktarılmıştır. Kurumlardan alınan tüm bilgiler, iç ve dış paydaşlarla yapılan çalışmalar sayısal ortama aktarılmıştır. Bu çalışma uzun vadede yapılacak olan taktik ve diğer planlama çalışmalarına altlık olacak şekilde yol gösterici bir plan olup tamamen bağlayıcı değildir. Bu çalışmayı değerlendiren plan yapıcılar raporlama ile sayısal altlıkları beraber değerlendirerek kullanılmalıdır.

SONUÇ VE KANAAT:

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü olarak tüm orman alanlarını kapsayan uzun vadeli planlama çalışması, Genel Müdürlüğümüzün emri doğrultusunda yukarıda detaylı bir şekilde yapılışı ve amacı açıklanmıştır. Tüm alanlarda, uzun vade hedeflerine göre genel fonksiyon verilmiştir. Bu veriler

tamamen sayısal ortama aktarılmıştır. Bu plan, taktik ve diğer planlama çalışmalarına altlık olacak şekilde yol gösterici bir plan olup, değerlendirmeler sayısal veriler ve raporlama ile beraber yapılmalıdır. Komisyon marifetiyle çalışmalar yürütülmüştür.

İş bu rapor tarafımızdan tanzim edilmiştir. 29/04/2011

Sönmez AĞCA

Bölge Müdür Yard.

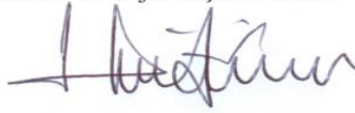
Hilmi ÖZDEMİR

Planlama ve Projeler Şube Müd.

Cemal AFACAN

İşletme ve Pazarlama Şube Müd.

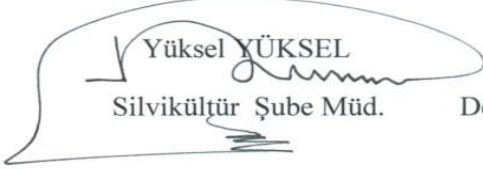
Tarhan ZİK

Denetim ve Kontrol Başmüh.

Abbas ŞAHİN

25. Orman Amenajman Başmüh.

Yüksel YÜKSEL

Silvikültür Şube Müd.

Emekli Oldu